

**Wspólnie.
20 lat kolektywu Sputnik Photos
(czytaj: fotos)**

Przewodnik po wystawie
w tekście łatwym do czytania i zrozumienia

MuFo
Muzeum Fotografii
w Krakowie

Spis treści

Wstęp.....	strona 3
Czym jest kolektyw.....	strona 4
Sputnik Photos	strona 5
Wystawa	strona 9
Część 1 (Współ)praca z bohaterem.....	strona 10
Część 2 Współdzielenie autorstwa	strona 12
Część 3 Współpraca jako forma oporu.....	strona 14
Część 4 Współpraca – kontynuacje.....	strona 16
Czytelnia.....	strona 17
Co warto wiedzieć o wystawie	strona 19

Wstęp

W Muzeum Fotografii jest nowa wystawa.

Wystawa nazywa się **Wspólnie. 20 lat kolektywu Sputnik Photos.**

Wystawę możesz zobaczyć od 11 kwietnia do 13 września 2026 roku.

Wystawę wymyśliła Marta Szymańska.

W przewodniku przeczytasz o wystawie.

Miłego zwiedzania!

Czym jest kolektyw

Kolektyw to grupa osób.

Osoby w kolektywie razem pracują.

Artyści często pracują w kolektywie.

W kolektywie wszystkie osoby są tak samo ważne.

Wszyscy razem:

- decydują, co będą robić
- rozwiązują problemy.

Taki rodzaj pracy nazywamy **współpracą**.

Sputnik Photos (czytaj: fotos)

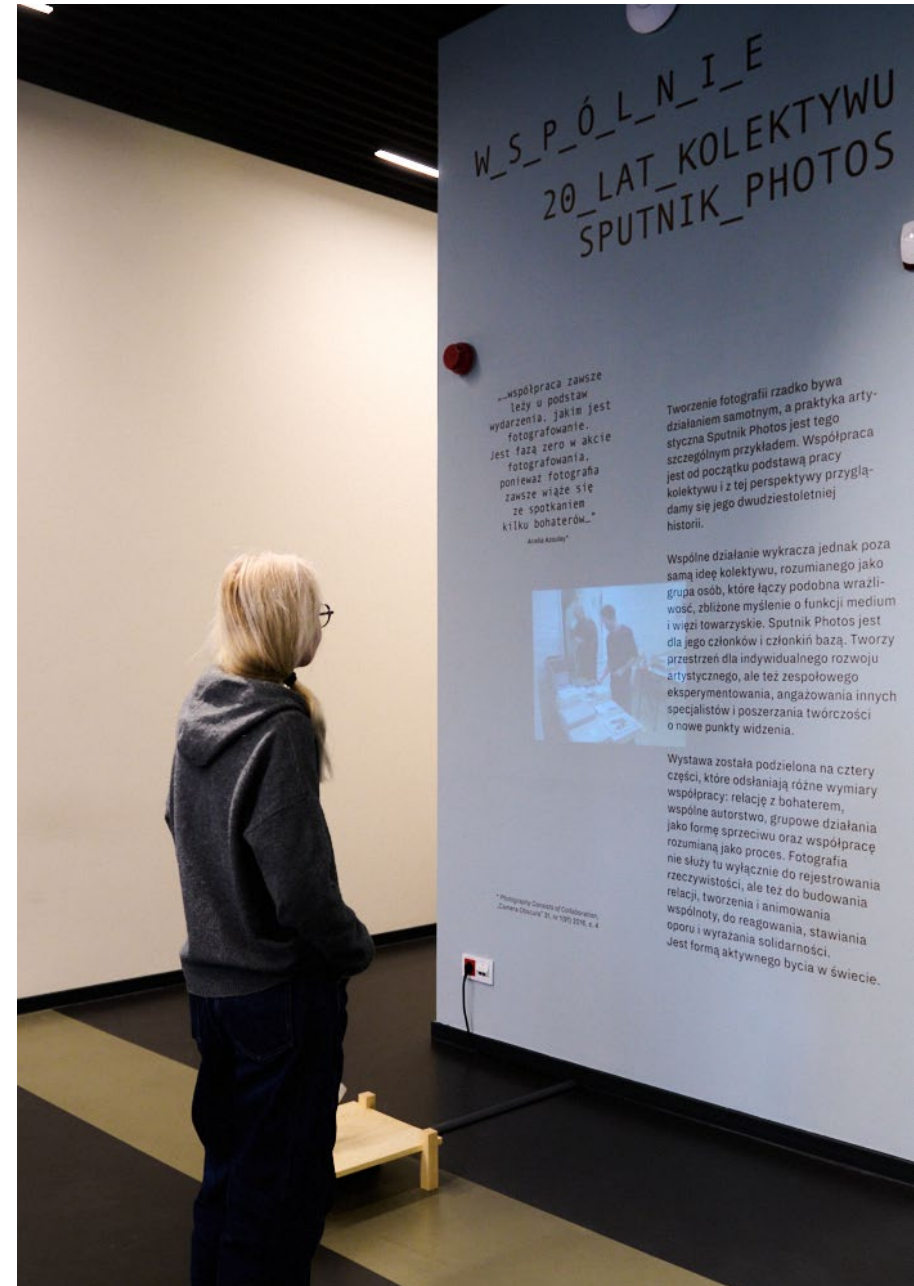
Sputnik Photos to kolektyw.

Kolektyw działa od 20 lat.

Sputnik Photos założyli fotografowie i fotografki.

Były to osoby:

- z Polski
- ze Słowacji
- z Czech
- ze Słowenii
- z Białorusi
- z Łotwy
- z Gruzji.

Sputnik Photos teraz

W Sputnik Photos współpracowały ze sobą różne osoby.

Teraz w kolektywie są:

- Jan Brykczyński
- Karolina Gembara
- Michał Łuczak
- Rafał Milach
- Adam Pańczuk
- Agnieszka Rayss
- Marzena Michałek-Dąbrowska.

Czym jest fotografia dokumentalna

Na fotografiach dokumentalnych są prawdziwi:

- ludzie
- miejsca
- wydarzenia.

Fotografia dokumentalna może opowiadać o:

- codziennym życiu ludzi
- ważnych wydarzeniach
- problemach ludzi.

Dzięki fotografiom możemy poznać życie innych ludzi.

Fotografie pomagają nam lepiej zrozumieć świat.

Co robi Sputnik Photos

Sputnik Photos robi fotografie dokumentalne.

Sputnik Photos fotografuje głównie życie ludzi w Europie.

Sputnik Photos też:

- wydaje książki
- robi wystawy
- uczy.

Sputnik Photos założył Społeczne Centrum Fotografii.

Wystawa

Wspólnie. 20 lat kolektywu Sputnik Photos

Tematem wystawy jest współpraca.

Wystawa ma 4 części.

Części mają różne kolory ścian.

Każda część opowiada o innym rodzaju współpracy.

Części nazywają się:

1. (Współ)praca z bohaterem
2. Współdzielenie autorstwa
3. Współpraca jako forma oporu
4. Współpraca – kontynuacje

Na wystawie zwróć uwagę:

- Jakie historie opowiadają fotografie?
- Co robią ludzie na fotografiach?
- Co oprócz ludzi jest na fotografiach?

Fotografie na wystawie

Sputnik Photos współpracował z bohaterami na różne sposoby.

Przyjrzyj się fotografiom.

Zastanów się:

- Czym fotografie różnią się od siebie?
- Czego dowiadujesz się o osobach na fotografiach?

Część 2 Współdzielenie autorstwa

Podczas pracy z innymi osobami czasami się nie zgadzamy.

Wtedy razem szukamy rozwiązania.

Rozwiązaniem może być **kompromis**.

Kompromis oznacza, że:

- każda osoba dostaje coś, czego chce
- każda osoba rezygnuje z czegoś.

Archiwum Straconych Terytoriów

Archiwum Straconych Terytoriów to zbiór fotografii.

Sputnik Photos chciał opowiedzieć o krajach, które mają wspólną historię.

Sputnik Photos robił fotografie w krajach,

które kiedyś należały do **Związku Radzieckiego**.

Do **Związku Radzieckiego** należały różne państwa.

Były to na przykład: Rosja, Estonia, Ukraina, Gruzja.

Związek Radziecki już nie istnieje.

Sputnik Photos robił fotografie przez 8 lat.

Z tych fotografii powstały różne wystawy i książki.

Fotografie nie są podpisane imionami i nazwiskami.

Nie wiadomo, kto zrobił fotografie.

Fotografki i fotografowie zgodzili się na kompromis.

Fotografie są ich wspólną pracą.

Część 3 Współpraca jako forma oporu

Przez ostatnie 10 lat w Europie
było dużo trudnych wydarzeń.

Była pandemia koronawirusa.
Wiele osób zachorowało i umarło.

Białorusini chcieli zmienić władzę.
Białorusini zaczęli protestować.
Nie udało się zmienić władzy.
Wiele osób zamknięto w więzieniach.

Trwa wojna Rosji z Ukrainą.
Wiele osób musiało uciekać z Ukrainy.
W walkach ginie wiele osób i niszczone są miasta.

W Polsce zmieniła się władza.
W Polsce odbywały się protesty.

Działania Sputnik Photos

Opór to niezgoda na krzywdę.

Sputnik Photos nie zgadzał się na krzywdzenie ludzi.

Sputnik Photos zaczął pomagać ludziom.

Sputnik Photos zapraszał do Polski artystów z Białorusi.

W Polsce artyści byli bezpieczni i mogli pracować.

Sputnik Photos sprzedawał swoje fotografie.

Sputnik Photos kupił za zarobione pieniądze maski ochronne dla lekarzy.

Sputnik Photos przekazał pieniądze organizacjom z Ukrainy.

Część 4 Współpraca – kontynuacje

Sputnik Photos dalej działa.

Fotografowie i fotografki współpracują ze sobą.

Czasami współpracują wszyscy.

Czasami współpracuje ze sobą tylko kilka osób.

Czasami osoby pracują same.

Czasami współpracują z osobami spoza Sputnik Photos.

Czasami szukają nowych tematów.

Czasami wracają do wcześniejszych pomysłów.

Czytelnia

W Czytelni są książki Sputnik Photos.

Możesz obejrzeć te książki.

Czytelnia jest przy ulicy Rakowickiej 22A.

Czytelnia jest otwarta:

- we wtorki od godziny 11:00 do godziny 18:00
- od środy do piątku od godziny 10:00 do godziny 15:00.

Więcej informacji o czytelni przeczytasz
na [stronie internetowej](#).

Ile czasu potrzebuję na zobaczenie wystawy?

Wystawa jest w 1 sali.

Masz mało czasu:

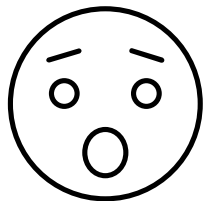
zwiedzisz wystawę w **20 minut**.

Chcesz uważnie obejrzeć wystawę i czytać opisy:

zwiedzisz wystawę w **1 godzinę**.

Co warto wiedzieć o wystawie

wrażliwe treści

Na wystawie jest fotografia półnagiej kobiety.

Fotografia jest w części (Współ)praca z bohaterem.

Na wystawie jest kilka fotografii zasłoniętych białym papierem.

Fotografie zrobiono 20 lat temu.

Na fotografiach jest Masza.

Masza była w Polsce nielegalnie.

Masza zgodziła się na fotografie.

Fotografie pokazywano w gazetach i na wystawach.

Wtedy fotograf zasłaniał twarz Maszy.

Dbął o bezpieczeństwo Maszy.

Dzisiaj fotograf wybrałby inny sposób pokazania życia Maszy.

bezpieczeństwo

Część fotografii jest na drewnianych półkach.

Półki są z drewna i szkła.

Ostrożnie je oglądaj.

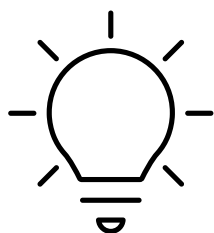

słuch

Na wystawie są słuchawki.

Możesz posłuchać rozmów z fotografami ze Sputnik Photos.

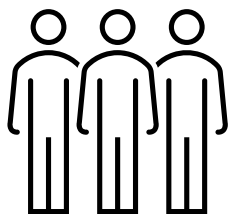
Częścią jednej z prac jest też nagranie, w którym osoby opowiadają o swoich snach.

światło

Ściany na wystawie mają jasne pastelowe kolory.

Na wystawie są okna.

tłum

Wystawa jest w 1 sali.

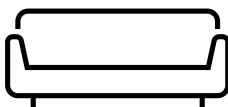
Jeśli będzie dużo osób, może być ciasno.

dotyk

Na wystawie są książki i gazety.

Możesz je dotknąć i obejrzeć.

odpoczynek

Na wystawie jest pufa.

Możesz na niej odpocząć.

Informacje o wystawie **Wspólnie. 20 lat kolektywu Sputnik Photos** w tekście łatwym do czytania i zrozumienia

Tekst przygotowała Aleksandra Sztajerwald.

Tekst sprawdziła Agnieszka Olszewska.

Tekst skonsultował Bartłomiej Osiński.

Fotografie zrobiła Dorota Marta.

Na pierwszej stronie jest europejskie logo tekstu łatwego do czytania.

To oznacza, że tekst jest napisany zgodnie ze standardem tekstu łatwego do czytania.

Więcej o tekście łatwym i zasadach przeczytasz na stronie organizacji Inclusion Europe.

[Link do strony internetowej.](#)

MuFo

Muzeum Fotografii
w Krakowie